

Handleiding bij het verhaal van Reynaert

Les 1

Introductie

Proloog

hoofdstuk 1

Introductie

Aan de hand van de PowerPoint kan je het verhaal van Reynaert introduceren.

- verwijzen naar beelden in de stad?
- vragen naar verhalen uit andere culturen?
- vragen naar dierenverhalen uit andere culturen?
- vragen welke dieren de cursisten allemaal kennen en een woordenveld maken op bord.

Dia 3: het verhaal is erg oud, wat betekent dat?

Dia 4: alle dieren van Reynaert, deze dia kan in verband gebracht worden met het woordenveld op bord.

Dia 5 en 6: korte oefening rond de woordenschat van het dier (poten, snuit, vacht en staart). Deze woorden komen namelijk voor in hoofdstuk 1.

Dia 7 toont het originele verhaal, gewoon ter illustratie.

Vervolgens worden de dieren gepresenteerd die in hoofdstuk 1 aan bod komen. Het is handig om hierbij ook de karakterkaarten uit te delen. (zie bijlage, dubbelzijdig te kopiëren) Op de achterkant staat telkens de naam van het dier en staan ook enkele belangrijke karaktertrekken. Deze karaktertrekken behoren bij de aard van het dier, maar typeren ook het personage in het verhaal. De namen zijn toegevoegd, maar kunnen net zo goed genegeerd worden. Voor beginnende lezers zijn de complexe namen struikelblokken, voor gevorderde lezers kan het een meerwaarde zijn.

Lezen van proloog en hoofdstuk 1

Mogelijke aanpak: lees eerst de proloog en hoofdstuk 1 voor zonder dat de cursisten de tekst hebben. Laat hen wel de karakterkaarten gebruiken tijdens het luisteren, dat zorgt voor luistersteun en biedt de mogelijkheid tot interactie. Na deze eerste leesbeurt kan je met enkele gerichte vragen nagaan of het verhaal in grote lijnen begrepen is. Vervolgens deel je de tekst uit en lees je opnieuw voor. De cursisten markeren de woorden die ze niet begrijpen.

Slot van de les

Overloop nog even de grote lijnen van het verhaal aan de hand van de karakterkaarten. Laat cursisten zelf vertellen wat ze hebben onthouden.

Les 2

Herhaling

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk 3

Herhaling

Aan de hand van de vier afbeeldingen kunnen de cursisten terugblikken op vorige les. laat hen vertellen wat ze nog weten bij elke afbeelding.

Hoofdstuk 2

Dit kan je opnieuw eerst voorlezen en daarna weer samen lezen. Het is een verwarrend hoofdstuk omdat er plots een verdediging komt van Reynaert. Na dit hoofdstuk kan je polsen bij de cursisten wie zij nu zelf geloven; de aanklagers of de das? Deze antwoorden vormen dan een mooie overgang naar hoofdstuk 3.

Hoofdstuk 3

Dit is een kort en relatief gemakkelijk hoofdstuk. Dit kunnen de cursisten eerst stil lezen, met aandacht voor moeilijke woorden en daarna weer gezamenlijk lezen.

Slotvraag: wie geloof je nu na dit hoofdstuk? Het besluit mag duidelijk zijn: Reynaert is schuldig.

Les 3

Herhaling

Hoofdstuk 4

Hoofdstuk 5

Hoofdstuk 6

Herhaling

De herhaling kan je doen aan de hand van de dia's met de twijfelende Nobel. Wat is er allemaal gebeurd? Is Reynaert nu goed of slecht? De dia met de kip verwijst naar het laatste hoofdstuk met Coppe en laat de cursisten weer aanpakken.

Hoofdstuk 4

Bruun de beer krijgt hier een hoofdrol. Laat de cursisten even vertellen wat ze weten over de beer. Wat is de aard van een beer? Waarvan houdt hij? Misschien vallen de woorden "sterk" en "honing", op zich al voldoende om aan het lezen te gaan.

Dit hoofdstuk is relatief eenvoudig. Samen lezen en even napraten is voldoende. Moeilijke begrippen zoals "wig" staan afgebeeld op de PowerPoint.

Hoofdstuk 5

Dit hoofdstuk drijft op een zeker dubbelzinnigheid die voor onze cultuur duidelijk is, maar uiteraard niet door iedereen zal begrepen worden. Een pastoor met vrouw en kind bijvoorbeeld, moet geduid worden. Ook het woord "kruis" wordt in dit hoofdstuk apart gebruikt.

Andere begrippen zoals "zolder" staan in de PowerPoint afgebeeld.

Hoofdstuk 6

Dit hoofdstuk is ook moeilijk omwille van de culturele achtergrond. Wat is biechten? Wat is vergiffenis? Wat is een monnik? Deze woorden vragen uitleg, misschien kan dit hoofdstuk en het voorgaande samengenomen worden en kan er een kleine culturele zijsprong worden gemaakt. Vanaf nu wordt het verhaal namelijk erg complex. Reynaert wordt alleen maar gewiekster en dat uit zich ook in de tekst.

Samen lezen/thuis laten lezen ... PowerPoint bevat afbeeldingen van de moeilijke termen.

Les 4

Quiz

Hoofdstuk 7

Hoofdstuk 8

Hoofdstuk 9

Quiz

De cursisten krijgen een bordje waarop ze 1 en achteraan 2 noteren.

We overlopen de 10 vragen en de cursisten steken het bordje omhoog met het juiste antwoord. De vragen leiden naar de essentie van het verhaal en zo kunnen de cursisten weer aanpakken.

Hoofdstuk 7

In dit hoofdstuk kantelt het verhaal en zal Reynaert de aandacht van de koningin pakken. Het hoofdstuk is niet erg moeilijk, maar het is belangrijk om aan te geven dat Reynaert aan het liegen is en het eerste dier begint te bekladden: de wolf.

Aanpak: samen lezen

Hoofdstuk 8

Dit hoofdstuk is een soort tussenstuk. De hebzucht van de koningin staat centraal en dit hoofdstuk toont waarom Reynaert toch nog een kans krijgt om zijn verhaal te vertellen en zijn ontsnapping voor te bereiden.

Aanpak: samen lezen

Hoofdstuk 9

Voor dit hoofdstuk kan je de aanpak van luisteren en lezen eens doorbreken. De cursisten kunnen dit hoofdstuk eerst stil lezen met gsm om te vertalen. Dit hoofdstuk is namelijk het begin van het hele ontsnappingsplan van Reynaert. Als de cursisten dit zien, dan volgen de laatste hoofdstukken met meer gemak.

Les 5

Herhaling met 5 vragen

gesprek over bedevaart en pelgrimage

Hoofdstuk 10

Hoofdstuk 11

Hoofdstuk 12

Herhaling met 5 vragen

Herhaling van de grote lijnen: de titel, het verhaal is heel oud, het is een verhaal met dieren. De PowerPoint met alle dieren biedt een opfrissing, ondertussen nemen de cursisten ook de juiste karakterkaarten. Je kan nog eens wijzen op de eigenschappen van alle dieren, op de achterkant van de karakterkaarten.

We herhalen de woordenschat van het dier (snuif, poten, vacht en staart)

Vervolgens overlopen we klassikaal de 5 vragen om weer aan te pikken in het verhaal. Dit kan klassikaal.

Gesprek over bedevaart

Toon de dia met de drie foto's van Mekka, Jeruzalem en Rome. Laat de cursisten babbelen hierover, wat zien ze, wat is dit? Op die manier komen we tot het concept van "heilige plaatsen". De foto met de mensen die stappen is de link naar het woord "bedevaart". Dat is een bekend concept in vele religies. Een bedevaart is een lange tocht, wat heb je nodig als je zo ver moet stappen? Toon de foto met de man. Noteer ondertussen de woorden die de cursisten zeggen: voedsel, water, schoenen, een zak/reistas, een stok. Noteer naast deze woorden "pelgrim". Deze woorden staan ook in de PowerPoint. Dit gesprek is belangrijk om de volgende hoofdstukken te begrijpen.

Hoofdstuk 10

Hoofdstuk lezen, de woordenschat van de vorige fase komt hier naar voor. Praat met de cursisten over de sluwheid van de vos. Het verhaal kantelt hier, neem voldoende tijd om dit aan de cursisten duidelijk te maken. Het hele verhaal van de Reynaert berust op leugen en bedrog. Het is moeilijk voor de cursisten om de leugen te onderscheiden van de waarheid.

Hoofdstuk 11

Een nieuw dier wordt geïntroduceerd; de raaf. Dit is nog even een moment om te praten. Kennen de cursisten deze vogel? Praat over de karaktereigenschappen.

Samen lezen, dit hoofdstuk vloeit verder uit het vorige, het bedrog wint hier. Het is misschien nuttig om dit ook duidelijk te verwoorden na het lezen.

Hoofdstuk 12

Samen lezen, ondertussen kan de projectie van de dierendia helpen. Wijs naar de wolf, naar de poten, naar de beer, naar de vacht ...

Les 6

Herhaling met enkele vragen

Hoofdstuk 13

Hoofdstuk 14

Hoofdstuk 15

slotgesprek

Herhaling

De cursisten hadden deze drie hoofdstukken thuis gelezen. Dat vraagt veel inzet, maar dat geeft ook de kans om de woorden te vertalen, om de tekst diep te lezen.

We beginnen de les met de herhaling van de woordenschat van de dieren, samen met de karakterkaarten is dit ondertussen een gekende oefening. De woordenschat van het dier (poten, snuit, vacht en staart) blijft abstract.

Vervolgens kan je enkele vragen stellen die de cursist laat aanpakken bij deze laatste hoofdstukken. Het belangrijkste is dat ze doorhebben dat Reynaert alles gelogen heeft en dat hij wil ontsnappen. Dan zullen ze zijn boze plan ook begrijpen.

Neem de tijd voor het lezen om de karakters van Nobel, Bruun en Isengrim nog eens te bespreken. Het verhaal keert namelijk helemaal naar deze personages terug.

In deze hoofdstukken komen twee nieuwe dieren naar voor, deze staan aangekondigd op de dia's en je geeft deze twee dieren ook ineens mee in het pakket van de karakterkaarten.

Hoofdstuk 13, 14, 15

Deze drie hoofdstukken kan je ineens samen lezen. De docent leest luidop, de cursisten lezen mee. Als de cursist de tekst thuis al heeft kunnen lezen, dan is dat een haalbare kaart en dan is deze lezing enkel om de nuances uit te leggen, moeilijke woorden en wendingen zijdelings te verklaren.

Slotgesprek

Even nababbelen is noodzakelijk. Wat vonden de cursisten van het verhaal? Wat hebben ze begrepen? Kennen ze zelf ook dierenverhalen in hun cultuur?

Vervolgens eindigen we met de dia's waarop de Reynaertbeelden te zien zijn. Misschien bekend bij de cursist, hopelijk een trigger om op zoek te gaan naar het beeld.